

4.

I Overeensstemmelse med det høie Ministeriums Begjæring i Skrivelse af 15de April d. A. er denne Skrivelse i de mig tilstillede Aftryk uden Opfattelse blevet udsendt til samtlige Stiftets Geistlige, og er derefter Indholdet af samme, saavidt dette var forlangt, under de fire mod Skrivelsens Slutning udhævede Hoved-Spørgsmaal gjort til Gjenstand for Overveielse ved det ubviede Landemøde 4de Juli sidstleden. Et, saavidt vænligt, fuldstændigt og nøiagtigt Referat, angaaende det saaledes Forhandlede og ifølge Afstemning, — hvori selvforstaaeligen alle tilstedeværende Geistlige, der ere ansatte i Stiftet, erkjendtes berettigede til at deeltage, — slutteligen Udtalte, findes optaget i Stiftets Landemøds-Beretning, hvis Erkynding er bleven fremsthyndet saameget, som det her lod sig gjøre, og hvoraf jeg, — da min Amanuensis under min Graværelse paa Bisittats først i August kun har indsendt 2 Exemplaver, — er saa fri samtidig med Nærværende at overfende endnu nogle Stykker, hvori to forstyrrende Erkyndelse ere rettede.

Foraaavidsom Ministeriet i Sammes Skrivelse af 15de April, foruden Beretning om det ubviede Landemødes Forhandlinger og Udtalelser, endnu særligen har forlangt Undertegnes Betænkning i det forelagte Anliggende, maa jeg nu vistnok for en stor Deel henholde mig til, hvad der i bemeldte Beretning er optaget som udtalt af mig, ikke i mere eller mindre forstyrrende Blanding med Andres Pitringer eller Replikker, men i hele sammenhængende Foredrag. Til endnu nærmere Bestemmelse, Fuldstændiggjørelse og Begrundelse af disses Indhold skal jeg imidlertid endnu have den Ære at bemærke Følgende:

1 & 3. Frimenighedsloven og Tanken om Menighedernes Valgret betræffende. Det er vistnok ganske rimeligt, at der, hvis det i Landsstinget tilveiebragte Udkast til en Lov, der under visse Former tilstedebe Dannelse af Frimenigheder, ikke var blevet nægtet Overgang til tredje Behandling, men derimod, bestemt støttet af Regjeringen og uden Afslag i de betryggende Former, ført igjennem begge Thing og allernaadigst stadfæstet, i de nærmeste Aar i alt Fald neppe vilde opstaaet flere Frimenigheder end den i Ryslinge, maaskee en Branche af den paa Bornholm, der vilde sluttet Forlig med Folkekirken, og muligens et eller andet umodent lille Forsøg, i det sydlige Sjælland f. Ex. eller paa Mors, nærmest fremkaldt af Skolelærere og Sognebeboere af den hyggste grundtvigske Retning. Og denne Rimelighed er det sagtens, som i Adskilliges Munde har talt og endnu taler for, at man skulde indskrænke sig til, udelukkende under en eller anden Form at erkjende Frimenigheden i Ryslinge. Men en saadan aldeles particulair Indrømmelse er ikke alene stridende mod Lovgivningens Værdighed, (og neppe har nogen Tid haft mere Kalb til at værne om denne Værdighed end den nærværende) den vilde ogsaa snart vise sig som et usundt og farligt Palliativ, saa mangen Capellan f. Ex., der ingenlunde vilde være Mand for at samle en Frimenighed, naar dette lovligen kunde skee, derimod kunde faae en vis Vigtighed ved, saasnart han meente sig for længe tilfidesat, at pukke paa Ulygghed og Partiskhed, fordi det skulde nægtes den Unge og mindre Ansete, hvad der var indrømmet — „altsaa vel kun af Frygt for hans Indskyldelse“ — en Mand som Birkebald.

Hovedsagen, der vilde været opnaaet ved at give en saadan Frimenighedslov, er imidlertid, efter mit Skjøn, den: 1) at en eller et Par af de stærkest bevægede eller bevægende Ordspørere vilde fundet en Stilling, hvori de kom til en roligere, ordnet og begrænset Virken og det under Anerkjendelse fra deres Side af det Berettigede i Folkekirken Regler og Forsatning i det Hele; — 2) at en lille Flok unge (Candidater og) Capellaner, der nu fristes til at mene, at de snart ved Befolkningens Tillid og opoffrende Tilslutning til dem vilde kunne erholde en selvstændig Fripræsts Stilling, igjennem Forsøg og Erfaring vilde lære, at vistnok adskillige Tilhørere i flygtig Begeistring eller velvillig Høflighed kunne tale om, hvor gjerne de, naar det gik an, vilde samles om deres Forlyndelse, men at